

Celem projektu jest systematyczna analiza i interpretacja związków między miłością, seksualnością a przemocą w nowołacińskiej poezji bukolicznej z XV–XVIII wieku. Pomimo że miłość stanowiła od zawsze centralny temat poezji bukolicznej, jej różnorodne przedstawienia – w szczególności związane z przemocą seksualną – pozostają dotąd niemal zupełnie niezbadane. Projekt stanowi pierwsze tego rodzaju ujęcie problematyki miłosnej i przemocowej w nowołacińskim kontekście, podejmowane z perspektywy literaturoznawczej, społeczno-historycznej i psychologicznej.

Analizie zostanie poddany obszerny korpus łacińskich tekstów bukolicznych, które przedstawiają różne formy miłości (erotycznej, duchowej, małżeńskiej) oraz przemocy (przymus, gwałt, dominacja), w ich powiązaniu z kulturowym obrazem kobiety, statusem płci oraz strukturami społecznymi epoki nowożytnej. Przebadanie zostanie, w jaki sposób te obrazy i narracje odzwierciedlają szersze dyskursy społeczne, religijne i filozoficzne, takie jak podejście prawa do kwestii przemocy seksualnej czy chrześcijańskie koncepcje ciała i płci. Projekt zakłada również interpretację przedstawień przemocy z zastosowaniem teorii traumy, psychologii społecznej i gender studies, w tym koncepcji internalizowanej mizoginii oraz dynamik władzy i dominacji płciowej.

Projekt wykorzysta narzędzia humanistyki cyfrowej – m.in. stylometrię i analizę „similia” (powtórzeń i zapożyczeń między tekstami) – w połączeniu z tradycyjną analizą filologiczną i badaniami intertekstualnymi. Celem jest identyfikacja wzorców poetyckich oraz rekonstrukcja „poetyki gwałtu” w nowołacińskim świecie pasterskim. Uwzględnione zostaną różne modele bukoliczne: od starożytnych źródeł (Teokryt, Wergiliusz), przez średniowieczne pastorelle, aż po utwory wczesnonośnawskie i barokowe. Badania zostaną przeprowadzone regionalnie – osobno dla poezji włoskiej, francusko-hispańskiej, północnoeuropejskiej i środkowo-wschodnioeuropejskiej (w tym polsko-łacińskiej), co umożliwi uwzględnienie specyfiki kulturowo-prawnej różnych obszarów Europy.

Nowołacińska poezja bukoliczna, jako gatunek wszechobecny w edukacji (m.in. poprzez lektury Wergiliusza) i silnie zakorzeniony w ideologiach swojej epoki, pełniła funkcję narzędzia społecznego modelowania ról płciowych. W związku z tym, projekt ma również na celu zbadanie, w jaki sposób literatura nie tylko odzwierciedlała, ale i kształtowała wyobrażenia na temat kobiecego ciała, miłości, seksualności i przemocy w kulturze wczesnonośnawskiej. Wyniki projektu przyczynią się do lepszego zrozumienia dynamiki płci i przemocy w tradycji europejskiej oraz do poszerzenia wiedzy o roli literatury łacińskiej jako medium przenoszącego wzorce kulturowe.